

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 269. Jura, servitutes, debita qualiter ami & vendi possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

tur conferre digniori hæc officia, hanc statui posse regulam generalem, tunc esse licitam officiorum venditionem, quando consideratis omnibus, ad minimum non majora mala timeantur Reip. ob venditionem officiorum, quam si non venderentur, observatis interim conditionibus illis, de quibus paulò ante necessariis ad mala illa evitanda. Illicitam verò, si majora mala inde timeantur, uti ea frequenter timeri possunt; de Lugo *loc. cit. num. 27.* Secundo, quòd faciliùs permittantur vendi officia, quæ non habent annexam jurisdictionem, vel à quibus non multum dependet bona administratio; eò quòd in iis vendendis faciliùs inveniri possit bonum commune præponderans vel æquivalens malis, quæ ex venditione sequi possunt. De Lugo *num. 28.* & apud illum *Less. loc. cit. num. 22.* & *Saneh. cit. du. 37. num. 7.* Tertio, quòd ut eidem videretur, faciliùs Princeps permittatur vendere officia superiora Marchionatus, Comitatus &c. quàm alia officia Judicum inferiorum, à quibus immediatè justitia administratur, eò quòd licet cum illis titulis & dominiis plerumque conferatur aliqua jurisdictio potestasque constituendi Gubernatores & Judices inferiores, minùs tamen plerumque mali communitati afferat talis superioris potestatis communicatio, quàm si ipse immediatè inferioribus Magistratibus conferret jurisdictionem illam & potestatem, uti id declarat de Lugo *num. 29.* quem vide. Num verò solus Princeps non recogno-scens superiorem possit talia officia vendere, dum vendi possunt; an verò etiam Marchiones, Duces, &c. qui sub alio Principe sunt, quibus competit facultas statuendi istiusmodi officiales, in eo iterum non conveniunt AA. non posse ex natura rei officia illa ab iis vendi, eò quòd non habeant supremam authoritatem Reip. in cujus dominio sunt illa officia, adeoque venderent, quod non est suum, docent Sotus, *L. 3. de just. quest. 6. a. 4.* *Less. loc. cit. num. 29.* apud de Lugo *num. 30.* Alii admittunt, ea ex natura rei ab illis vendi posse, nisi lege aliqua prohibeantur. De Lugo ipse ait, id totum pendere ex facultate talibus dominis à supremo Principe concessa statuendi hos officiales; eam siquidem ab eo dupliciter concedi posse, nimirum vel faciendo eos dispensatores officiorum, sicut est ipse Princeps, & tunc constitutos loco ipsius Principis, veluti ejus Vicarios publicos, exercere in eo munus ipsius Principis, & consequenter subire easdem obligationes, quas habet Princeps consulendi bono communi; & sic non nisi in casibus & sub conditionibus, in & sub quibus id potest Princeps, posse illos vendere officia. Qualiter etiam tacita voluntate seu licentiâ concessam iis hanc facultatem in multis casibus, videre est apud Saneh. *loc. cit. c. 1. du. 38. num. 10.* Vel faciendo illos dominos talium officiorum, ita ut possint de iis disponere tanquam de re sua. Qua ratione quandoque Princeps dat illis aliqua officia, quæ vendant, ut pretio accepto subveniant necessitatibus suis, & aliquid lucentur; & tunc posse illos ea vendere, citra quòd necesse habeant in eorum venditione attendere ad bonum publicum, uti tenetur ipse Princeps; in quo, concedendo illis hoc modo facultatem, etiam quandoque peccarit Princeps, ipsos tamen

tendo illa non peccare, modò vendant dignis serventque conditiones ceteras de jure naturæ necessarias ait de Lugo *num. 31. in fine.* Qualiter verò, dum iidem domini acceperunt hanc facultatem quidem eligendi ad hæc officia, limitatè tamen, ita ut nec expressè nec tacitè acceperint licentiam vendendi ea, peccent contra justitiam, & teneantur ad restitutionem accepti pretii, vide apud Eundem tractatum ab illo fuisse à *num. 32.*

Quæst. 269. Jura, servitutes, debita an & qualiter emi & vendi possint?

1. Resp. primò: Jura & in specie jura servitutum emi possunt, & quidem, si servitutes sint adhuc constituendæ, indistinctè emi possunt, sive sint reales, sive personales. Jam constitutæ, si sint personales, excepto usu, vendi quidem possunt alteri. §. 1. & 5. *Inst. de usu & habu.* ita tamen, ut si venditor, cui ea debetur, moriatur, extinguatur quoque exercitium servitutis, nec potest emptor eâ amplius uti, sed rem, cui servitus inhæret, restituere debet domino proprietatis. Muller. *ad Struv. tit. de contrah. empr. ib. 26. lit. 6.* Reales autem non aliter, quàm cum prædio, cui inhærent, cujusque partem constituunt, sive ad tempus, sive in perpetuum venduntur; cum ea neque absque prædio dominante acquiri, neque à serviente deberi possint. §. 3. *Inst. de servit.* Muller. *loc. cit.* Sunt tamen jura, quæ cedi aut vendi non possunt, ut jus revocandæ donationis propter ingratitudinem; cum hoc tantum concessum parentibus seu personis primi gradus juxta *l. ult. C. de revocat. donat.* Muller. *loc. cit. lit. 7.* Jus prælationis, quod in alienatione rei emphyteutica habet dominus. Muller. *ibid.* Jus tacitæ hypothecæ & prælationis competens mulieri ratione dotis in bonis mariti. *L. unic. C. de privil. dot.* Jus retractus gentilitii extraneo vendi non potest, secus est de jure retractus conventionalis. Muller. *loc. cit.*

2. Resp. secundò: Venditio quoque actionum (quæ est promissio pretii seu pecuniæ pro actione cedenda. *L. 5. §. 2. ff. quib. mod. pign. solvat.*) regulariter non minùs est licita quàm rerum aliarum. *L. 4. ff. l. 3. & ult. C. de hered. vel act. vend.* Muller. *loc. cit. ib. 77. lit. a.* Lauterb. *tit. eod. §. 18.* Castrop. *ir. 33. d. 5. p. 18. num. 8.* de Lugo de *7. & 7. d. 26. f. 2. num. 14.* Etiam facta ignorantibus, quin & invitis, contra quos datur actio; cum hi nova obligatione non implicentur. Castrop. *loc. cit.* Muller. *loc. cit. lit. n.* quem vide. Idque, sive sint puræ, sive in diem, sive conditionatæ. Castrop. *loc. cit.* Struv. *cit. ib. 77.* Item sive sint præsentès, sive futuræ, nimirum quæ sperantur vel ex conditionata conventionione relicto. Arg. *l. 17. & 19. ff. de hered. vel act. l. 3. C. de donat.* Muller. *loc. cit. lit. 7.* citato Besfold. *p. 1. conf. 40. num. 6.* Lauterb. *loc. cit. §. 26.* Item sive in rem, sive in personam. *L. ult. C. de hered. & act.* Manz. *in interp. l. Anastas. quest. 1. num. 3.* Muller. *loc. cit. lit. 6.* sive sit rei vindicatio. §. 3. *Inst. de empr. & vend. l. 63. ff. de R. V.* sive sit actio hypothecaria. *L. 2. C. de fidejuss. l. 13. C. de locat.* sive hereditatis petitio. Muller. *lit. v.* Lauterb. §. 27. sive sit ex contractu vero seu propriè tali, ut est actio empti & venditi, sive quasi tali, ut est actio tutelæ. Struv. *loc. cit.* Muller. *ibid. lit.*

lit. §. Vendi etiam potest actio ex delicto civilis, seu ex obligatione delicti privati, ut sunt actio furti, actio l. *Aquilis*. Struv. *loc. cit. lit. v.* sic cedi & vendi posse actionem injuriarum estimatoriam Arg. l. *fin.* & l. 3. C. de *hæred. & act. vend.* defendunt Lauterb. *cit. §. 27.* citatiq; ab eo Bachov. Wesenb. Hahn. &c. qui etiam ante litem contestationem eam esse in bonis actoris, non obstante l. 28. ff. de *injur.* probat ex eo, quod possit ab eo constitui Procurator; item Muller. *loc. cit. lit. ζ.* cum hac tamen limitatione, quod opus non sit, ut cessionarius seu emens cedente seu venditore adhuc vivente litem contestetur cum injuriante, cum aliàs ista actio morte cedentis extinguatur. Cedi e contra, & consequenter vendi nequeunt actiones criminales publicæ. L. *penult. §. ad crimen. ff. de publ. jud.* & Arg. §. 1. *Inst. de injur.* Lauterb. *loc. cit. §. 31.* Muller. *loc. cit. lit. ζ.* citatis aliis; qui enim crimen aliquod publicum vindicare intendunt, ipsi venire & causam agere coguntur. L. 3. C. de *his qui accus. non poss. l. ult. de accusat.* Item actiones populares, in quibus omnium civium par in accusando jus est, aded, ut nemo alieno nomine intervenire possit. L. 5. ff. de *popul. act.* nisi forte subsit privatum actoris interesse. Muller. *loc. cit.* Lauterb. *cit. §. 31.* Item actio personalis & confessoria ad usum petendum & vindicandum. Lauterb. *loc. cit.* Muller. *loc. cit.* idem dicens de usufructu & usu & habitatione; secus autem de jure reali usufructus, seu commoditate percipiendi fructus. Item actio ad rem jure sanguinis retrahendam extraneo vendi nequit. Tiraquell. de *retract. confang.* §. 26. gl. 1. à num. 1. Carpz. p. 2. *const. 31. defens. 19.* Lauterb. *cit. §. 1.* secus est in retractu conventionali, nisi is restrictus ad certam personam. Lauterb. *loc. cit.* Berlich. p. 2. *concl. 39. n. 52.* Brun. de *cessio. act. c. 4. à num. 33.* An verò hic locum habeat, & cessioni seu venditioni actionum applicari possit regula hæc, quam tradunt Tiraq. Berlich. & alii communiter; apud Muller. *loc. cit.* quidquid non est transmissibile (intellige ad hæredes) illud non est cessibile, adeoque nec vendibile: vide apud Lauterb. *loc. cit. §. 29.* ubi hanc regulam universalem esse negat, & signanter asserit fallere in iis, quæ morte ejus, cui competunt, extinguuntur; hæc enim etli in hæredem transmitti nequeant, rectè tamen à viventibus, ubi lex specialiter non prohibet, rectè vendi, & quantum eorum natura permittit, in emptorem transferri.

3. De cætero actiones de se aliàs vendibiles & emibiles respectu plurium personarum emi & vendi non possunt. Sic enim primò prohibitum advocatis, causidicis procuratoribus emere actiones; cum talis coemptio chirographorum & instrumentorum sapiat in talibus magnam avaritiam, libidinem vexandi debitores, quin & usurariam pravitatem. Muller. *cit. th. 77. lit. a.* cum Cujacio. L. 8. *observat. c. 3.* Secundo idem prohibitum potentioribus, ne actiones emant seu in se transferant, & actoribus seu acturis, ne eas vendant adversario opprimendi gratiã; & quidem sub pœna, non tantùm nullitatis, sed etiam amissionis actionum (non quidem ipso jure, sed officio Judicis ad instantiam partis, ut Lauterb. §. 20.) & sub pœna arbitraria tali ementi seu redimenti lites infligenda uti hæc sumuntur, ex l. 2. C. *ne liceat potentioribus.* à qua tamen pœna liberari vendentem, si eas vendiderit bona fide, & non ma-

litiõe, cum communi censent. Mevius p. 3. *de-cis. 50. & seq.* Besold. p. 3. *conf. 232. à num. 88.* qui etiam ait, hanc prohibitionem abiisse in de-suetudinem, de quo tamen meritò dubitari ait Lauterb. *loc. cit. in fine.* Possè nihilominus potentiorum à paupere actionem contra æque potentem redimere, ait Muller. *loc. cit.* cum Brunem. *loc. cit. c. 2. num. 21.* testante de communi; cum in hoc non committat, ut exinde cadat actioe sua, neque dici possit, voluisse illum hac ratione incutere metum adversario, sed potiùs allaborasse se defendere contra violentiam. Muller. *loc. cit.* & DD. *in cit. l. 2.* Potentiorum autem nomine veniunt, qui ratione officii vel dignitatis seu Magistratus singularis tales sunt, ut hinc terrori esse possint adversario, habentes merum & mixtum imperium de jure vel facto in alium. Muller. *loc. cit.* Lauterb. §. 21. qui addit, hinc non sufficere, quod quis polleat gratiã & opibus, cui adversarius par esse nequeat. Quamvis censent alii cum Menoch. l. 3. *presump. 129. num. 23.* Judicis arbitrio remittendum, ut is æstimet, num facta emptio seu redemptio à potentiore. Tertio prohibitum transferre actiones litigiosas in fiscum, sequi videtur ex priorè; cum sic debitori seu reo opponatur adversarius potentior; & nullatenus ei permillum instituendam ab alio contra me redimere. Muller. *loc. cit.* sed neque Fiscus sponte oblatam à creditore actionem redimere & acceptare potest. Quamvis possit deficientibus bonis creditoris sui, actiones ejusdem adversus eos, qui illi obligati sunt, in subsidium accipere per tradita à Brunem. l. 1. C. *ne fiscus & peregr. de jur. fisc. l. 4. tit. 6. num. 46.* apud Muller. *loc. cit.* Quarto prohibitum tutoribus & curatoribus emere, aut etiam curare sibi actiones cedi contra pupillum minorem, aut etiam adultum furiosum, prodigum, seu contra illos, quorum tutelam vel curam gerunt, aut gesserunt. Idque jure novo, ut Lauterb. §. 24. nimirum *Novell. 72.* (velut citat Muller. 77.) c. 2. non obstante l. 12. ff. de *reb. eor. qui sub tutel.* utpote quæ loquitur de jure veteri, ut Lauterb. fundata hac prohibitione in suspitione, ut ait Muller. *loc. cit.* sinistra contra tutores & curatores, dum solebant non rarò redimere ab aliis actiones inanes, infirmas & planè inutiles, & dein supprimere apochas, quibus potuissent pupilli minores &c. se defendere & agentem repellere; unde, ut sumitur ex *cit. Novell. c. 5.* licet præcesserit causa & vera venditio, id est, titulo aliàs justo & legitimo facta, ex parte tamen tutoris redemptio seu emptio actionis sit injusta, utpote facta contra legem, nulliusque momenti, ita ut etiam post tutelam depositam, tutor nequeat eam instituere contra pupillum, cadatque suo jure, & hoc accrescat lucro pupilli. Muller. Lauterb. *LL. cit.* additque Brunem. *tr. de cess. act. c. 2.* quod ne quidem tutor vel curator post depositam tutelam aut curam valeat redimere tales actiones, eò quod metuendum sit, ne tempore administrationis omnia ad cessionem aut redemptionem sibi malignè præparaverit. Quintò vendere non potest actiones sui principalis procurator generalis; cum talis procurator generali mandato instructus alienare non possit bona domini. L. 63. de *Procur.* Brunem. *ibidem.* Muller. *loc. cit. lit. a. in fine.* secus de procuratore mandatam habente cum libera; cum tale mandatam ferè in omnibus æquivaleat speciali. Sextò Christianis emere à Judæis actiones illis com-

petentes

petentes contra Christianos, uti & Judæis vendere istiusmodi actiones Christianis sub pœna amittendarum actionum prohibitum est per Recessum Imperii de anno 1551. ita ut etiam ibidem prohibitum sit Magistratui sub pœna infamiae & remotionis ab officio conficere instrumentum super huiusmodi prohibita emptione; à qua prohibitione etsi Carpzov. p. 2. const. 30. def. 45. & l. 5. resp. 38. excipiat obligationes seu actiones, quas Judæus sibi judicialiter acquisivit, & cum quibus nullam usurariam pravitatem conjunctam, liquidò constat, intelligendo dictum Recessum de contractibus usurariis, & à Judæo extrajudicialiter initis, ne si omnis redemptionis actionis contra Christianum à Judæo per Christianum facta prohibita sit, necesse quoque sit dicere, nullum contractum vel distractum Christiani cum Judæo esse licitum, ut Muller. loc. cit. hanc tamen limitationem seu exceptionem rejicit Lauterb. §. 22. & 23. utpote repugnantem generalibus & clarissimis terminis citati Recessus, dum ita loquuntur expressè de negotiis validis, ex quibus Judæo competit actio; usuraria autem negotia, & super quibus extrajudicialia tantum instrumenta sunt confecta, ipso jure sunt nulla, nullamque actionem producant, adeoque frustra per dictum Recessum prohiberetur emptio actionis non competentis, cum illius per se nulla sit venditio seu cessio, nullaque privatio. Septimò Clericis quoque Jure Canonico, nimirum per c. 2. de alien. jud. mutandi causâ, prohibitum est dono vel pretio facere sibi cedi seu emere actiones laicorum, ut adversarios ad judicium Ecclesiasticum trahant, & prædam ex huiusmodi commercio faciant; cum, ut loquitur textus, ex eo sint odiosa, quòd ex fonte cupiditatis videantur procedere; & ut Gl. in cit. c. v. à præsumptione. quòd præsumantur factæ in fraudem & avaritiæ causâ, & Clericis absque eo sic negotiari non liceat. Cumque hæc præsumptio fundetur in eo, quòd frequentius fit, & in negotiatione Clericis prohibita videtur emptio actionum ab eis facta absolute prohibita; non obstante, quòd dictus textus loquatur tantum de dolosis istiusmodi emptionibus & cessionibus, præsertim, cum novum non sit propter quorundam malitiam totum prohiberi negotium. Arg. l. 1. §. 6. ff. de postul. l. 1. ff. ad S. C. Macedon. Dixi: Jure Canonico: De Jure enim civili Clerici non prohibentur emere & vendere, saltem bona fide actiones, & nisi sint in dignitate constituti ut Episcopi & hinc ut potentiores prohibeantur; uti hoc jus civile observari in provinciis Augustanæ professionis & Reformatae Religionis, testantur Lauterb. §. 25. Muller. loc. cit. citantes Rittershaus. de differ. juris Can. & civilis. l. 7. c. 5. Octavo milites non prohibentur bona fide emere nomina & actiones. Arg. l. 8. §. 2. ff. & l. 9. C. de procur. Lauterb. Muller. LL. cit. dum cui cedi, ei etiam vendi potest actio; his non obstante. L. 7. C. cit. ut. cum loquatur de litium redemptionibus.

4. Porro ex actionum venditione venditor obligatur emptori ad actiones venditas cedendas, præstandas sive mandandas (hæc enim tria, actiones cedere, præstare, mandare in jure idem significant, & iis indiscriminatè utuntur Juris-

consulti. Lauterb. §. 34. ita ut actionibus vel actiones cedere nihil aliud sit, quàm actiones ex justo titulo alteri mandare, eidemque eas in suam utilitatem exercendas committere. L. 4. C. de procur. l. 8. ff. mandari.) sicut enim res corporales venditæ sine rei traditione in emptorem non transferuntur, ita nec actiones venditæ in eum transeunt sine cessione sive mandato. cit. l. 4. Lauterb. §. 32. fitque & perficitur ea cessio nuda voluntate, quocumque modo inter præsentem, vel epistola vel nuncio inter absentes declarata; quamvis hodie in aliquibus locis requiratur ad eam insuper autoritas Judicis. Lauterb. §. 37. Tenetur item cedere emptori non tantum actionem, principalem competentem sibi contra debitorem, sed etiam accessorias. V. g. hypothecariam, fidejussoriam; imò & jus, quòd ex illa causâ adversus debitorem & intercessores habet. L. 6. & 23. ff. de hered. & act. vend. Lauterb. §. 38. Item tenetur præstare emptori actionem venditam & cessam esse veram. L. 4. eod. vera autem hic dicitur actio, quæ non tantum ipso jure competit, sed etiam nulla exceptione perimi potest; cum, qui exceptione (intellige perpetuâ) removeri potest, non sit creditor. L. 42. §. 1. ff. de O. & A. ita Lauterb. §. 39. unde etiam, si actio vendita ab initio fuit nulla, vel legitimo modo jam extincta; aut quæ legitima exceptione (quales quamvis opponi possunt, vide apud eundem §. 40.) perimi potest, tenetur venditor emptori restituere pretium, & si id sciverit, etiam interesse. Lauterb. §. 39. remittens ad Carpz. p. 2. const. 34. def. 27. Franzk. cit. de evict. num. 84. & alios, quos etiam docere ait, quòd debitore negante competivisse venditori actionem, non statim contra eum agi posse. Arg. l. 16. & 24. ff. & l. 8. C. de evict. Teneri quoque venditorem emptori de evictione, si actio vendita vera quidem sit, postmodum tamen ab alio evicta, ait Lauterb. §. 41. citans Burgund. cit. de evict. c. 11. num. 20. secus tamen, si emptor sciverit actionem non fuisse veram, aut debitum non esse liquidum. Sed neque venditor, si veram & ad se pertinentem actionem præstiterit, debitor autem non sit solvendo, ab emptore exinde conveniri potest, etsi periculum jam tempore venditionis adfuerit, cum Franzk. loc. cit. à num. 4. asserit Lauterb. §. 42. cum venditor actionis non teneatur præstare debitorem esse locupletem, seu esse solvendo. L. 4. ff. de hered. & act. l. 74. §. fin. ff. de evict. idque, etiam si venditor expressè evictionem promiserit. Lauterb. loc. cit. cum Berlich. p. 2. decis. 291. num. 14. & aliis testantibus de communi. Arg. l. 4. ff. de usuris. ubi: Quia non est verisimile venditorem plus promississe, quam judicio empti præstare compelleretur. Item etiam si emptor ignoraverit debitorem non esse solvendo. Arg. cit. l. 74. ipse enim emptor sibi imputare debet, quòd non diligentius in conditionem debitoris inquisiverit Lauterb. loc. cit. citatis Franz. Tulden &c. secus tamen est, ubi venditor scivit, debitorem cessum brevi decocturum, aut actionem inanem esse, aut etiam sumptuosa dubiaque lite evincendam, & id emptorem celavit; cum tunc negari non possit, venditorem in dolo esse; item secus est, ubi venditor debitorem locupletem & idoneum præstare promissit expressè, ut Lauterb. §. 43. quem vide.

5. Quòd verò præter hanc obligationem spectat alios effectus venditionis & cessionis actionum,

num, notandum specialiter, quod tamen actiones per venditionem & cessionem in iure dicantur transferri in emptorem, non tamen adhuc actiones tam reales quam personales formaliter in cessionarium seu emptorem transcant, ita ut is exinde illarum dominus efficiatur, sed venditor & cedens etiam possessionem, maneat earum cessionarium dominus (saltem praescindendo à jure speciali aut consuetudine quorundam locorum, in quibus, facta cessione actionis, nulla penes cedentem maneat actio. Lauterb. §. 44. *juncto* §. 51. citatis Rebuff. Tiraq. & aliis) ita ut is etiam post actionis cessionem, re adhuc integra, validè eadem actione contra debitorem suum agat, eumque accipiendo debitum, liberet. Item super illo cum eo validè paciscatur & transigat, possitque hujus pacti & transactionis exceptione repellere cessionarium, cui tamen venditor quidquid ex venditione consecutus est, integrum restituere tenetur, simulque omne, quod illius interest, praestare ita ferè Lauterb. §. 44. & *duob. seq.* singula stabiliens textibus juris & DD. autoritate. Dixi: *re integra*: qualis ea esse definit, & venditori cedenti via pracluditur agendi, solutionem accipiendi, paciscendi, transigendi, dum emptor cum debitore cello vi actionis sibi venditæ litem contestatus est, vel ab eo partem debiti accepit, aut eidem (vel si duo sint in solidum obligati, utrique) cessionem factam denunciaverit. Lauterb. §. 46. Num verò, si non ipse cessionarius seu emptor id debitori significaverit, sed is aliunde venditionem & cessionem factam intellexit possit venditori cedenti cum effectu juris solvere debitum, aut super eo transigere vel pacisci, valde controversatur inter AA. de quo vide Lauterb. à §. 48. De cetero (qui est alter cessionis venditæ effectus respectu emptoris) licet actionum emptores per cessionem, quamdiu res integra est, neque actionum, neque debitorum fiant domini, exercitium tamen actionum cessionarium ex jure & persona cedentis in suam utilitatem peragendum consequuntur. l. 4. §. 9. *C. de procur.* & procuratores in rem suam constituuntur. l. 8. *C. eod.* & rectè appellantur creditores debitoris cessi. l. 42. §. 1. *ff. de O&A. l. 23. C. mandat.* Lauterb. §. 52. adeoque jam poterit emptor dictas actiones per se vel per alium procuratorem in iudicium deducere, in illis compromittere, juramentum deferre, solum accipere debitum remittere, ita ut debitor ipso jure vel ope exceptionis liberetur respectu cedentis. Lauterb. §. 54. Quin & cessionarius concurrens cum cedente in exigendo debito huic praferatur, idque etiam si litem contestatio, aut dicta denunciatio non praecesserit. l. 55. *ff. de procur.* cum eo ipso quod exigat, exercitè denunciât, ac ita res non manserit integra. Unde & in hoc casu, si cessionarius, etiam post litem pro cedente sententiam, superveniens in accipiendo debito sit praferendus; cum debitor post denunciationem seu certificationem cedenti solvere nequeat. l. 3. *C. de novat.* Utuntur quoque in exercendis actionibus emptores & cessionarii illarum eodem jure, quo cedens uti poterat quod ad actioni cohaerentia. l. 5. *C. de hered. & act. vend.* v. g. si venditor vel ex re iudicata vel aliunde habebat executionem, emptor quoque eam habeat Lauterb. §. 55. an verò uti quoque possit circa illas privilegii personalibus adhaerentibus personæ venditoris, controversatur AA. pro ut videre est apud eundem §. 56. Et quidquid sit de hoc, saltem emptor privilegii proprii in actione, P. *Leur. Jur. Can. Lib. III.*

ne vendita & cessa uti non potest, ne conditio adversarii reddatur durior Arg. *cit. l. 5. & l. 2. ff. eod.* Cujac. l. 10. *obs. 3.* Franzk *tit. eod. num. 21.* Lauterb. §. 59.

6. Denique quod spectat ad pretium, quod actiones nomina & debita emuntur, notandum justum actionis pretium non præcisè aestimari ex quantitate debiti seu valore rei debitæ, cum minus sit actionem habere, quam rem possidere. l. 204. *ff. de reg. jur.* cum frequenter ex superveniente debitoris inopia, absentia, potentia, malitia aliisque circumstantiis, vel etiam deductis labore & expensis in consequendo debito actio reddatur inanis, & creditor seu emptor nihil accipiat aut parum. Unde etiam qui pro jure seu actione dat pretium debito æquale dicitur fatuus. Ac proinde pro justo actionis pretio definiendo respiciendum ad debiti securitatem, certitudinem probationis facilitatem, exactiois difficultatem, debitoris qualitatem aliasque loci & temporis circumstantias, ita ut, dum emitur quandoque exiguo pretio, non statim emptio dicenda sit iniqua & usuraria. De Lugo de *7. & 7. d. 26. f. 7. 1. num. 93. 95. 96.* Molin. de *7. & 7. d. 361. num. 4.* Carpz. l. 2. *resp. 34. num. 5.* Manz. in l. *Anast.* q. 2. à *num. 12.* Muller. *th. 81. Lit. B.* Lauterb. §. 62. & 63. Quamvis justum quoque pretium ex communi aestimatione Judicis arbitrio definiendum veniat. Arg. l. 32. *ff. ad leg. Aquil.* Lauterb. §. 63. *in fin.* cum Menoch. *de arb. l. 2. cent. 3. Caf. 248. num. 2.* & aliis. Sed neque statim emptor dicendus emere injusto pretio, dum ob singularem debitoris amicitiam vel favorem officialium illius, aut ob aliam causam sine omni difficultate aut minoribus sumptibus debitum venditum consequi potest, & tamen pretium debito minus solvit. Manz. *loc. cit. n. 14.* Laym. *th. mor. l. 3. rr. 4. c. 17. §. 5. n. 33.* citatis Less. *de just. l. 2. c. 21. du. 9.* & Molin. cum cujusque rei pretium accipi debeat ex communi opinione, non ex privata alicujus industria; debitum autem tale attentio communi rerum statu difficile aequitè aestimatur, ideoque minoris valet, nihil obstante privata alicujus industria aut fortunâ. Ipsos quoque officiales seu quaestores Regum ac Principum posse istiusmodi debita à subditis Principum emere pretio minore modò difficultas solutionis non ex ipsorum culpa, sed aliunde proveniat, scandalum quoque & specialis prohibitio cesset, docet Less. *l. c.* bene tamen dicit Laym. istiusmodi negotiationem in talibus officialibus non vacare periculo. Quin & simpliciter ex Molin. ait Muller. in *Siruv. ad tit. de hered. & act. th. 77. lit. a.* Non posse per se aut aliam personam interpositam minore pretio emere debita, quæ ipsi loco Principis solvere debent. Sed neque in pretio justo definiendo ad singularem emptoris utilitatem attendendum, sed ad communem rei & actionis aestimationem. l. 63. *ff. ad leg. falsed.* Lugo. *l. c. n. 6.* Mol. *l. c. n. 10.* Bonac. *de contr. d. 3. q. 3. p. 10. n. 4.* Lauterb. §. 66. qui etiam idiplum §. *sequentib.* exemplificat, & ostendit, qualiter per hoc non peccetur contra Legem Anastasianam seu ab Anastasio latam, quæ is. l. 21. *C. mandat.* constituit, ut is, cui vendita actio, non plus possit exigere, quam quod ipse creditori seu venditori exsolvit; unde is probare & quandoque juramento confirmare tenetur, quantum re ipsa persolverit. de qua probatione qualiter faciendâ, vide Muller. *loc. cit. th. 80. lit. C.* uti & *lit. n. & b.* ubi, cui residuum pretii

pretii cedat, an debitori, an venditori, an fisco. de quo etiam vide Lauterb. §. 74. In eo verò, num debita omnino liquida, in quibus obtinendis nulla prorùs difficultas, molestia aut periculum, nec lucrum aliquod cessans, aut damnum emergens intervenit, minore pretio emi possint ex eo præcisà ratione, quòd de præsentè detur pecunia pro debito priùs post tempus aliquod solvendo, in eo inquam valde controvertunt AA. affirmant Sanch. l. 1. *conf. c. 7. du. 17. num. 5.* Nav. *in man. c. 17. num. 231.* Cajet. *v. usura infino Sa. v. debitum. num. 21.* Armill. *v. eod. num. 50.* hanc quoque sententiam ut probabilem admittunt Laym. l. 3. *tr. 4. c. 17. §. 2. num. 32.* Tolet. Bellarm. Wading. apud Reiffenst. *h. t. num. 69.* eà ducti ratione, quòd juxta communem æstimationem hominum res præfens pluris æstimetur quàm futura. Contrarium tamen tenentibus apud eundem. Sylv. *v. usura 2. q. 24. Less. loc. cit. du. 8.* Laym. *l. c. Valent. Tom. 3 d. 5. q. 10. p. 2.* Pet. Nav. *l. 3. c. 2. num. 162.* Molin. *d. 361.* Haunold. *tr. 10. contr. 14. num. 104.* Soto & aliis eo adductis fundamento, quòd in dicto casu non servetur æqualitas pretii & mercis; cum absolute loquendo debitum tantundem valeat quàm ipsa res præfens. Vide his de Lugo. *d. 26. f. 7. §. 1.* plura quoque specialia circa venditionem & emptionem actionum vide apud Legistas seu juris civilis interpretes.

Quest. 270 An omnia bona & tota hæreditas vendi possit?

R Esp. Ad primum: omnia bona, quorum quis dominium & administrationem habet, licet ab eo donari nequeant, ne ei adimatur potestas testandi, possunt ab eo vendi omnia bona præfentia & futura, tam conjunctim quam divisim; cum hac ratione non adimatur ei facultas testandi; quippe quibus venditis succedit acceptum pretium, uti & res alia illo pretio comparanda, de quo & quibus disponere potest de Lugo *de f. & f. d. 26. f. 2. n. 13.* Castrop. *tr. 33. d. 5. p. 8. num. 1.* Gomez. *vari. c. 8. num. 4.* dum verò quis sine expressione futurorum vendit sua bona, censentur vendita sola præfentia ex ea ratione, quòd bona futura in rigore non sint, sed erunt sua. AA. citati.

2. Resp. ad secundum: vendere quoque quis potest totam hæreditatem ex testamento vel ab intestato sibi delatam, morte deferentis subsequuta. l. 1. *& seq. ff. & C. de hered. & act. vend.* Secus est de hæreditate necdum delata seu adhuc viventis, ita ut neque substitutus pupillariter possit jus & spem substitutionis pupillaris necdum delata vendere. Castrop. *l. c. num. 3.* juxta l. 2. *ff. de hered. & act.* esset enim venditio tunc contra bonos mores & nulla ob periculum captandi ab emptore mortem ejus, cujus est hæreditas, l. 1. *ff. eodem nisi forte is, de cujus hæreditate vendenda agitur, conficius sit & consentiat. l. ult. C. de pactis. & l. ex eo. C. de inusit. stipul.* de Lugo. *loc. cit.* Molin. *de f. & f. Tom. 2. d. 340. num. 2.* Carpz. *p. 2. const. 35. defens. 19.* Lauterb. *ad tit. de hered. & act. §. 2.* quin & præter nullitatem privatur talis emptor hæreditate, dum ea postea, defuncto, cujus erat, illi defertur. l. 2. *ff. de quib. ut indign.* De Lugo. Castrop. *LL. cit.* ita ut eam post sententiam declaratoriam retinere non possit. Castrop. citati-

que ab eo. Molin. Gomes. etsi pretium repetere possit emptor una etiam cum interesse, si venditor scivit (secus si ignoravit) eum vivere adhuc, cujus hæreditatem vendidit. Lauterb. *l. c. §. 3.* nisi forte hoc modo contraxissent; si qua hæreditas est tibi empta. Siquidem in hoc casu licet nulla hæreditas esset (non tamen si nullam esse ignoravit venditor) venditio tanquam spei adhuc valeret, nec pretium restituendum, ut Lauterb. §. 3. citans l. 1. *ff. cit. tit. & ibi Fabrum in fin.* His non obstantibus. l. 3. §. cum specialiter. *& §. illo. & l. si Societatem. ff. pro socio & c.* ubi permittitur sociis contrahere de hæreditatibus sibi obventuris. quia hæ leges intelliguntur de hæreditatibus incertis, si qua fortè obventuræ ex incertis personis, & in genere. AA. iidem cit. Ad validitatem tamen hæreditatis necessarium non est, ut ea pertineat ad venditorem; cum etiam res aliena vendi possit. Muller. *l. c. th. 69. Lit. a.* Lauterb. *l. c. §. 4.* cum Fabr. *in ration. adl. 8. & 9. ff. de contrah. emp.* Tenetur etiam venditor in eo casu de evictione hæreditatis. Muller. *l. c. & si simpliciter vendiderit hæreditatem ad se non pertinentem, tenetur ad hæreditatis æstimationem unâ cum eo, quod interest emptoris. cit. l. 8. Faber ibid. in fine.* Lauterb. *loc. cit.* uti etiam ad idem tenetur, si sciens hæreditatem ad se non pertinere, vendidit non simpliciter, sed hoc modo: si quid juris in ea habeo; vel quidquid juris in ea habeo. Lauterb. *cit. §. 4.* secus tamen, si id ignoraverit; tunc enim neque se hæredem, neque quid aliud præstare tenetur, maximè si incertum, cui hæreditas delata; cum tunc videatur spes in hæreditate jacente vendita. Mantica. *de tac. & ambig. convent. l. 4. tit. 10. num. 4. & 5.* Lauterb. *loc. cit.* de cetero hæreditate delata vendita à vero hærede, venditor non tenetur ad evictionem rerum singularium hæreditatis. l. 2. *ff. de hered. & act. vend.* cum ipse non tanquam dominus singula corpora, sed tanquam hæres universitatem vendiderit, & inter emptorem & venditorem hoc actum, ut emptor neque amplius, neque minus juris habeat, quàm apud hæredem futurum erat. *cit. l. 2. & ibi Brunem. num. 1.* Lauterb. §. 7. neque etiam, ut idem §. 8. & Muller. *loc. cit.* præstare tenetur emptori, quæ ipse specialiter excepit. Neque etiam, quod venditor indebitè accepit; cum id non perceperit ex hæreditate, licet occasione illius accepit. Muller. *loc. cit. Lit. v.* citans Mantica. Porò venditione transmittuntur in emptorem absque ulla cessione omnia relicta à defuncto, corpora, jura, commoda, omnèsque actiones activæ utiles. l. emptor. *C. de hered. & act. vend.* Castrop. *loc. cit. num. 2.* cum communi; non tamen actiones passivæ, quibus defunctus obstrictus suis creditoribus erat; cum hæ actiones non sint propriè loquendo venditoris, sed creditorum in ipsum, adeoque iis invitis is eas à se reicere nequit. Castrop. *cit. num. 2.* citans l. si mandato meo. *ff. mandati.* non obstante. l. 1. *C. de hered. & act. & l. 2. C. ad leg. Juliam. de vi. ubi,* quòd fiscus succedens in hæreditatem ex confiscatione, vel legis dispositione succedit in omnibus actionibus etiam passivis hæredis. Nam æquum erat, ut qui sine pretio commodum reciperet, onus non excuteret. Castrop. *loc. cit.* unde jam etiam creditores defuncti scilicet hæreditarii, legatarii & fidei commissarii contra emptorem hæreditatis invitum directè